

**DEYİM:**

Gerçek anlamından ayrı bir anlam taşıyan söz öbekleridir.

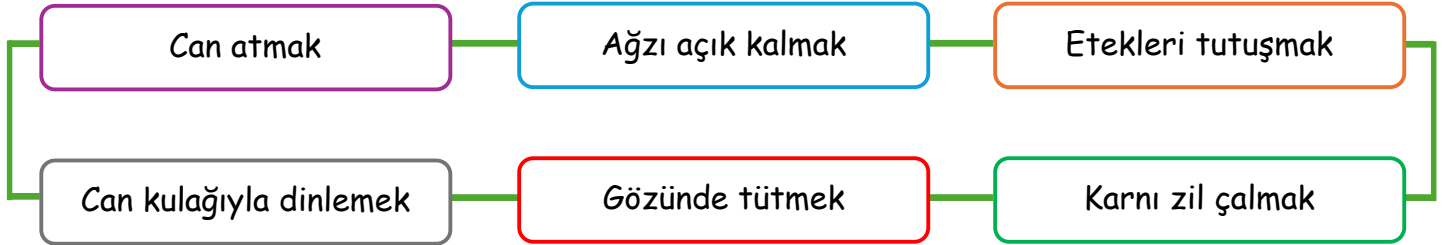
Bir durumu anlatır.

Kalıplaşmış söz öbekleridir. Kelimelerin yerini değiştiremeyiz, yerlerine başka kelime yazmayız.

En az iki ya da daha fazla kelimenin bir araya gelerek kalıplaştığı söz öbekleridir.

**ÖRNEK:** Küplere binmek, karnı zil çalmak, kılı kırk yarmak ... gibi

**1** Aşağıdaki cümleleri uygun deyimlerle tamamlayalım.



»»» Dün gecedan beri bir şey yemediği için .....

»»» Öğretmenin ödevini yapmadığını öğrendiğini duyunca .....

»»» Babasının attığı golü izleyince .....

»»» Çocukluk arkadaşlarını yıllardır görmüyor, hepsi .....

»»» Öğretmenin ağzından çıkan her kelimeyi .....

»»» Hafta sonu sınıfla yapacağı halı saha maçı için .....

Adı: .....

Soyadı: .....

Numarası: .....

# TÜRKÇE

3.  
SINIF

2 Aşağıdaki deyimleri anlamları ile eşleştirelim.

Etekleri tutuşmak

Çok üzmek, incitmek

Göz boyamak

Çok fazla konuşmak

Ayvayı yemek

Tüm davranışlarını hoş görmek

Laf atmak

Çok öfkelenmiş olmak

Kalbini kırmak

Ortadan kaybolmak

Yer yarılıp içine girmek

Birisine uzaktan dokunacak söz söylemek

Karnı zil çalmak

Çok yeni, çok taze

Çiçeği burnunda olmak

Çok telaşlanmak

Çenesi düşmek

Çok acıkmak, karnı guruldamak

Burnundan solumak

Güç durumda kalmak

Yüz vermek

İyi olmayan bir şeyi iyiymiş gibi göstermek

Kılı kırk yarmak

En ayrıntısına değin titizlikle incelemek

3 Aşağıdaki cümlelerde geçen deyimlerin altlarını çizelim.

Sınava girmeden önce notlarına şöyle bir göz attı.

Bugün hiç müşteri gelmedi, adeta sine kavlıyor.

Öfkelendim çünkü sabrımı taşırdı.

Elini çabuk tutan fırsatı kaçırmaz.

Az daha dişini sık, bu işi başaracaksın.

Arkadaşının yaptığı hareketi karşısında ağzı açık kaldı.

Adı: .....

Soyadı: .....

Numarası: .....

## TÜRKÇE

3.  
SINIF

### 4 Aşağıdaki ifadelerden deyim olanları işaretleyiniz.

- |                                                        |                                                             |
|--------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| <input type="radio"/> Ağzı kulaklarına varmak          | <input type="radio"/> Huylu huyundan vazgeçmez.             |
| <input type="radio"/> Emeksiz yemek olmaz.             | <input type="radio"/> Gözünde tutmek                        |
| <input type="radio"/> Karnı zil çalmak                 | <input type="radio"/> Görünen köy kılavuz istemez.          |
| <input type="radio"/> Eğilen baş kesilmez.             | <input type="radio"/> Şifayı kapmak                         |
| <input type="radio"/> Kulak kabartmak                  | <input type="radio"/> Damlaya damlaya göl olur.             |
| <input type="radio"/> Dost başa düşman ayağa bakar.    | <input type="radio"/> Göz boyamak                           |
| <input type="radio"/> Dikensiz gül olmaz.              | <input type="radio"/> Can atmak                             |
| <input type="radio"/> Baltayı taşa vurmak              | <input type="radio"/> Can çıkmadan huy çıkmaz.              |
| <input type="radio"/> Buluttan nem kapmak              | <input type="radio"/> Can boğazdan gelir.                   |
| <input type="radio"/> Gül gibi geçinmek                | <input type="radio"/> Denize düşen yılanı sarılır.          |
| <input type="radio"/> Boş çuval dik durmaz.            | <input type="radio"/> Kendini ateşe atmak                   |
| <input type="radio"/> Adım atmak                       | <input type="radio"/> Bir elin nesi var, iki elin sesi var. |
| <input type="radio"/> Başa gelen çekilir.              | <input type="radio"/> İşin ucundan tutmak                   |
| <input type="radio"/> Dışinden tırnağından biriktirmek | <input type="radio"/> Akı akıldan üstündür.                 |
| <input type="radio"/> Bal tutan parmağını yalar.       | <input type="radio"/> Yediği içtiği ayrı gitmemek           |
| <input type="radio"/> Bal döküp yalamak                | <input type="radio"/> Akan su yosun tutmaz                  |
| <input type="radio"/> Abanın kadri yağmurdan bilinir.  | <input type="radio"/> Geceyi gündüze katmak                 |
| <input type="radio"/> Yüzünün akı ile çıkmak           | <input type="radio"/> Alnı açık, yüzü ak olmak              |

Adı: .....

Soyadı: .....

Numarası: .....

## TÜRKÇE

3.  
SINIF

5 Aşağıdaki deyimleri açıklamaları ile eşleştirelim.

|    |                           |                                              |
|----|---------------------------|----------------------------------------------|
| 1  | Abayı yakmak              | Aşık olmak, çok sevmek                       |
| 2  | Etekleri zil çalmak       | Çok kızmak, öfkelenmek                       |
| 3  | Çam devirmek              | Çok şaşırmak                                 |
| 4  | Küplere binmek            | Baştan aşağı, tamamen, bütünüyle her şey     |
| 5  | Burnundan getirmek        | Bir işi geciktirip yavaşlatmak               |
| 6  | Ağzı açık kalmak          | Önceki söylediğinden farklı şeyler söylemek  |
| 7  | A' dan z' ye              | Bir konuda çok telaşlanmak, paniğe kapılmak  |
| 8  | Dili çözülme              | Gizli kalması gerekenleri başkasına söylemek |
| 9  | Çivi kesmek               | Yemek yemeye çok istekli olmak               |
| 10 | Ağırdan almak             | İncelemek, araştırmak                        |
| 11 | Ağız değiştirmek          | Yapılan bir şeyden çok pişmanlık duymak      |
| 12 | Kafa tutmak               | Ansızın yüzü solmak, yüzünün rengi değişmek  |
| 13 | Etekleri tutuşmak         | Gizlediği şeyleri söylemeye başlamak         |
| 14 | Ağzı kulaklarına varmak   | Çok sevinçli olmak, gülmek                   |
| 15 | Ağzında bakla ıslanmamak  | Bir kimseye boyun eğmemek, karşı gelmek      |
| 16 | Ağzından baklayı çıkarmak | Çok üşümek                                   |
| 17 | Ağzı sulanmak             | Susan birinin bir anda konuşmaya başlaması   |
| 18 | Beti benzi atmak          | Yaptığına pişman etmek                       |
| 19 | Göz atmak                 | Karşısındakini üzecek şekilde konuşmak       |
| 20 | Dizini dövmek             | Çok sevinmek                                 |

6 Aşağıdaki cümlelerde geçen deyimleri bulup yan tarafına yazınız.

- Yaptıklarından pişman oldun diye ah vah ediyorsun ama geçti artık. ( ..... )
- Kazayı gördüğü anda yüreği ağzına gelmişti. ( ..... )
- Her işe burnunu sokmakta üstüne yoktur. ( ..... )
- Dünden beri bir şey yememiş, karnı zil çalıyor. ( ..... )
- İzlediği hareketlerden sonra gülmekten yerlere yattı. ( ..... )
- Damarına basta ne oluyor, gör bakalım. ( ..... )
- Hatamı fark edince yerin dibine girdim sandım. ( ..... )
- Söylemekten dilimde tüy bitti, ne halin varsa gör artık. ( ..... )
- Ekmek parası bu zamanda kolay kazanılmıyor. ( ..... )
- Yol göstermek her yiğidin harcı değildir. ( ..... )
- Bu işte de ölçüyü kaçıırırsan işine son vereceğim. ( ..... )
- Neden surat astı anlamadım. ( ..... )
- Ağzından bal damlıyor, inşallah dediğin gibi olur. ( ..... )
- Sabahtan başını ağrıttım, sağ ol. ( ..... )
- Notlarıma şöyle bir göz attım, sonuç aynı. ( ..... )
- Sabahtandır kara kara düşünüyor, işin içinden çıkamadı. ( ..... )
- Bu zamana kadar her yaptığına göz yumdum, artık bitti. ( ..... )
- Bardağı düşürdü, bardak tuzla buz oldu. ( ..... )
- Korkudan eteklerim tutuştu. ( ..... )
- Doğum günü hediyesi karşısında ağzı kulaklarına vardı. ( ..... )
- Söylüyorum kulak asmıyorsun, benden bu kadar. ( ..... )
- Bir çıkar yol bulunur elbet. ( ..... )

Adı: .....

Soyadı: .....

Numarası: .....

# TÜRKÇE

3.  
SINIF

7 Aşağıdaki deyimleri bir cümle içerisinde kullanınız.

Burnunu sokmak

.....

Kulak kabartmak

.....

Ateş püskürtmek

.....

Çenesi düşmek

.....

Göz boyamak

.....

Yüreği ağzına gelmek

.....

Karnı zil çalmak

.....

Ayak bağı olmak

.....

Kulak asmamak

.....

Çıkar yol bulmak

.....

Ağız kulaklarına varmak

.....

Etekleri tutuşmak

.....

Tuzla buz olmak

.....

Göz yummak

.....

Yerin dibine girmek

.....

Ekmek parası

.....

Ölçüyü kaçırmak

.....

Göz atmak

.....

Kara kara düşünmek

.....

Yüreği ağzına gelmek

.....

Adı: .....

Soyadı: .....

Numarası: .....

# TÜRKÇE

3.  
SINIF

8 Aşağıdaki ifadelerden deyim olanları boyayınız.

Komşu komşunun külüne muhtaç

Boynu kıldan ince olmak

Ok yaydan çıkmak

Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır

Ak akçe kara gün içindir

Süt dökmüş kedi olmak

Yumurta kapıya dayanmak

Dost başa düşman ayağa bakar

Kalem kılıçtan keskindir

Yangına körükle gitmek

El üstünde tutmak

Etekleri tutuşmak

Açığa vurmak

Baş çıkamamak

Pireyi deve yapmak

Ağırdan almak

Çam devirmek

Çürük tahta çivi tutmaz

Ağaç yaşken eğilir

Dili çözülmek

Bugünün işini yarına bırakma

Balık baştan kokar

Adı: .....

Soyadı: .....

Numarası: .....

# TÜRKÇE

3.  
SINIF

9 Aşağıdaki deyimlerin anlamlarını araştırıp anlamına uygun cümle içerisinde kullanınız.

 Göz atmak  .....

 Etekleri tutuşmak  .....

 Kafasına koymak  .....

 Başını ağrıtmak  .....

 Ağzından bal akmak  .....

 Surat asmak  .....

 Yol göstermek  .....

 Damarına basmak  .....

 Karnı zil çalmak  .....

 Ölçüyü kaçırmak  .....

 Ekmek parası  .....

 Yerin dibine girmek  .....



Adı: .....

Soyadı: .....

Numarası: .....

# TÜRKÇE

3.  
SINIF

10 Aşağıdaki deyimleri anlamlarına göre gruplayarak ilgili kutucuğa numarasını yazalım.

Ateş  
püskürmek

Gözleri  
parlamak

Dünya başına  
yıkılmak

Kafası atmak

Yüzü gülmek

Acısını  
çekmek

Sevinçten  
havalara  
uçmak

Kıyamet  
koparmak

Küplere  
binmek

Sevinçten  
çıldırarak

Buz kesilmek

Sinir küpü  
olmak

Gözlerinin  
içi gülmek

Burnunun di-  
reği sızlamak

Kızıl kıyamet  
kopmak

Gözü dönmek

Ağzı kulak-  
larına varmak

Ayakları yere  
değmemek

Acısını içine  
işlemek

Deliye dönmek

Düğün bay-  
ram etmek

Zil takıp  
oynamak

Kızıp köpür-  
mek

Ağzını açıp  
gözünü yum-  
mak

SEVİNMEK

ÜZÜLMEK

KIZMAK

Adı: .....

Soyadı: .....

Numarası: .....

# TÜRKÇE

3.  
SINIF

11 Aşağıdaki ifadelerden deyim olana "D" atasözü olana "A" yazalım.

Kan ter içinde  
kalmak

Ayaklarına  
kara sular in-  
mek

Mum dibine  
ışık vermez

Lafla peynir  
gemisi  
yürümez

Rüzgar eken  
fırtına biçmez

Kemer sıkamak

Emek olmadan  
yemek olmaz

Baltayı taş  
vurmak

Mumla aramak

Dost kara  
günde belli  
olur

Gözden  
düşmek

Kalem kılıçtan  
keskindir

Ak akçe kara  
gün içindir

Göze girmek

Kalıbını  
basmak

Damlaya  
damlaya göl  
olur

Karnı zil  
çalmak

Tatlı anı yılanı  
deliğinden  
çıkarır

Kulak misafiri  
olmak

Mekik  
dokumak